

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi és megyei érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 10 korona. Félévre . . . 5 korona.
Várm. körjegyzőknek és tanítóknak egy évre 6 korona.
Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . 20-40 fillér.
Nyilttér sora . . . 50-100 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni szíveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Ifjuságunk közérdekű nevelése.

A magyar állam jövőjének biztosítása, nemzetünk nagygyá, gazdaggá és boldoggá tétele, ifjuságunk célirányos nevelésével érhető csak el eredményesen.

Az ifjuság nevelése — az elemi és középiskolákat értve — a tanítók és tanárok munkájára van bízva. Akkor azonban, midőn ifjaink kikertülnek az iskolákból és a való életbe lépnek, következik csak a társadalmi nevelés, mely a legkihatóbb az állami érdekek szempontjából a nép megélhetésére és boldogulására.

A legelhagyottabb rétege a magyar ifjuságnak a községekben él. Ezek el vannak zárva mindazon szórakozások és tanulmányoktól, melyekből városhelyen bőven nyílik alkalom. Mig a városi ifjuságot a már meglevő társadalom vonja körébe és képezi sokoldalulag hasznos polgárává e hazának, addig faluhelyen hiányzik maga a társadalmi élet s itt töretlen talajon új eszmeként, a kezdet nehézségeinek ezer akadályát leküzdő kitartó és fáradságos munkával lehet csak némi eredményeket felmutatni a közérdeknek.

Miként nevelődhet a községek ifjusága otthon a szülői házban társadalmi hasznos polgárrá, mikor üdvös közérdekű eszmék termelésétől visszatartja a régi maradi szellem, melyet már az anyatejjel szivott önmagába és arra elég oktatást nem nyer a szüleitől. Mily apostoli munkát kell végezniök a nép vezetőinek (jegyző, pap, tanítónak) a községekben, ha valami üdvös és humánus intézményt akarnak létesíteni. Valóságos áldozatot kíván némely helyen, míg egy önkéntes tüzoltó egylet lehet alakítani. Rokon, szomszéd, sógor, koma vész össze egymással ezért, mert mindannyiak közös érdekét szolgálni hivatott intézmény akár létesülni. Gyönyörűen jellemzi e falusi szokásokat *Damó Oszkár* „Urak és Parasztok“ című 3 felvonásos falusi színművében, melylyel a Magy. Orsz. Tüzoltó Szövetség első pályadíját nyerte el. Ezen műnek előadása a nép szívében képes olyan hurokra találni, melyek még nem tompultak el a jótékonyság oltárán áldozatot hozni.

Kívánatos tehát ifjaink nevelése szempontjából a községi társadalmi élet vezetőinek ezen szindarabot előadatni, — mely-

re most a hosszú téli estéken oly szép alkalom kínálkozik — hogy abból a népokulva barátokozzék a jótékonyság eszméjével és különösen a tüzoltó intézmény iránt fokozottabb elismeréssel adóz-hassék.

Alig hihető, hogy bárhol is ne érne el hatást és a célnak sikert az, aki e kitünő és tanulságos szindarabot előadatja, melyhez még az anyagi haszon is járul, ha azt kellő körültekintéssel s jó előkészítéssel végezzük. Szolgáljuk vele tehát a nép javát, képezzük ifjainkat a nemes ténykedésre, szerezzünk a községnek szórakozást s végül a jótékony intézmény javára gyűjtsünk tőkét.

Kezdjük meg tehát ifjaink társadalmi nevelését a községekben, rövidítsük meg és használjuk fel a hosszú téli estét népnevelésre. Tartsunk előadásokat és felolvasásokat, rendezzünk szórakoztató összejöveteleket, szóval dolgozzunk és fáradjunk közérdekű munkássággal mint jó hazafihoz illik, hogy majdan rólunk is elmondhassák majd: „Nem éltünk hiába!“

TÁRCZA.

Szonett.

Láttál-e bérczetőn ó várromot,
Mit Isten s emberek haragja ére,
Csaták viharja, vésze szállt fejére
S kevély fokára bús jelet nyomott.

Fennáll a vár, sivár és elhagyott,
Kis csipkerózsa kúszott fel kövére,
Szerelemmel fonta indáit köréje
S bájjal tölté be a sivár romot.

Keblemre hajtod fűrtös kis fejed —
S lelkemben újra ég a régi tűz,
A lanton újra zeng a régi dal,

S új élet — indul a romok felett —
Az élet vágya új csatákra úz,
S babéros lanton tombol a vihar!

Horváth Barna.

Az ujjnyomat.

(H. G.) Az ujjnyomatrendszer a maga teljességében egy hosszú tanulmányt igénylő tudományt képez, miért is azt ily szűk keretben leírni lehetetlenség. Célom csupán az, hogy röviden megismertessem annak felhasználását rendőri szempontból.

Az ujjnyomat kétféle szempontból szolgál a rendőrség segítségére. Megtudhatjuk a hamis nevet bemondó — de már büntetett — egyének kilétét, továbbá a büncselekmény helyszínén visszamaradt ujjnyomokból könnyebben megállapítható az ismeretlen tettes.

A gonosztevő — ki már volt büntetve — jól tudja, hogy visszaesés esetén súlyosabban fogják büntetni. Arra fog tehát elfogatásakor törekedni, hogy előző büntetéseit eltitkolja. Erre pedig legalkalmasabb mód, hogy hamis nevet mond be s minden eszközt felhasznál, hogy e nevet megtarthassa. Hamis és lopott okmányokkal, munkakönyvekkel látja el magát, sőt ha kell, hamis tanukkal is igazolja álnévét.

Már régen törekedtek a világ összes államai-ban, hogy a hamis név okozta visszasságokat és nehézségeket valami módon megszüntessék. E törekvést R. H. Henry londoni rendőrfőnök az általa kiesztelt ujjlenyomat rendszerrel tökéletesen megoldotta s lehetővé tette, hogy a büntetéseket, csavargókat, cigányokat stb. minden jel, fénykép vagy egyéb eszköz nélkül, pusztán ujjaink lenyomata alapján felismerhessük kilétüket s ezzel előéletüket meghatározhassuk. R. H. Henry kimutatta, hogy nincs a világon két ember, kiknek egyforma ujjlenyomata lenne. Minden embernél az ujjak felületének recézettsége, barázdái, fodrai s a fodrok által képezett ábrák különbözők, melyek a korral nem változnak. Az ujjak felülete az ember halála után is — a feloszlásig — ugyanazokat az alakzatokat mutatják, mint a csecsemőkorban. A bőr lehámlása s az ujjbőr képződése nem érintik az állandóságot.

Ha ujjaink felső izületét bevonjuk például nyomdatestéssel s azt egy tehér papírosra nyomjuk, megkapjuk ujjaink lenyomatát s látni fogjuk, hogy többnyire párhuzamosan haladó vo-

Értesítés. A volt Stehlinszky-féle órás-üzletben JAVÍTÁSBA ADOTT ORÁK átvehetők
Valaszky Rezső órás- és ékszerész üzletében
Rimaszombatban.
Nagy javító műhely! :: Vésések azonnal elkészülnek! :: Pontos kiszolgálás!

Széljegyzetek.

Egy élet.

Ne tessék megijedni, nem akarom itt még egyszer megírni a Maupassant ugyanilyen című regényét. Ez egy egészen modern kis regény lesz, sőt hipermodern, amennyiben az úgynevezett „lélekelemzés”, amellyel az írók úgy tudják unatni a közönséget, teljesen hiányzani fog belőle. Hogy miért? Mert, — amint az alább következők igazolni fogják — egy modern életet egész nyugodtan le lehet élni lélek nélkül. Ám hadd jöjjön a mese.

I.

Adolárnak hívták, Szélkelepy Adolárnak és a születése pillanatában nem jelent meg üstökös az égen, egyáltalán láthatólag semmi sem jelent meg, csupán a boldog apa, Szélkelepy Tóbiás lelki szemei előtt egy fényes karrier, amit az ifju Adolár fog megfutni. Adolár zseniális ficzkó volt, nagyszerűen evett, meg tudta rángatni a boldog apa bajuszát és ha ő akarta, nem aludt a háznál egy teremtett lélek sem semmit. Meglássátok — mondta az apja, — milyen kitünő hivatalfőnök lesz belőle, máris milyen felségesen tud szekirozni mindenkit! Az iskolában nem tanult jól és ezért mindazok, akik szintén nem tanultak jól valaha, fényes jövőt jósoltak neki és azt mondták, hogy Julius Cézár is megbukott volna a maturán, ha lett volna már akkor matura, mert a Newton binominális tételéhez nem is konyitott. De Adolár nem bukott meg és egy szép júliusi napon boldogan gyürte zsebre a pergament, amely őt éretté nyilvánította.

II.

Fiam — mondta a boldog apa, — manapság csak egy jó munkaadó van és ez az állam és csak egy jó állami hivatal, a minisztérium! Felutazott tehát a fiuval a fővárosba és miután a sok utánjárással és protekciókereséssel a cipészipart fellendítette, megígérték, hogy az őszre Adolárt ki fogják nevezni. Hazautaztak tehát feszülő önérettel és kétségbeejtő üres pénztárczával és Adolár úgy futott mindennap a postás elé, mint egy szerelmes bakfis, aki a lovagja szerelmes levelét várja. És egyszer . . . egyszer . . . piros a pecsétje, finom a hajtása . . . azaz dehogy is. Egy közönséges barna szalmapapír borítékban jött a száraz leirat, hogy Adolár a földművelésügyi miniszter ur ő exja kinevezni kegyeskedett „fizetéstelen segédfogalmazó helyettesi gyakornokká.”

nalak, illetve fodrok különféle alakulatokat mutatnak. Ezen alakulatok, majd ennek részletei és szabályai, továbbá az egyes ujjak alakulatának egymáshoz való viszonya az, a mi az ujjnyomatrendszernek alapját képezi.

Nézzük most, miképpen használják tel az ujjnyomatot az álnevet használó büntetéseknél. Minden letartóztatottról a fogházakban, illetve a rendőrségen ujjnyomatot vesznek fel, amit aztán elküldenek a budapesti országos bünygyi nyilvántartási hivatalhoz, ahol is egy külön osztály csupán ezek összegyűjtésével, osztályozásával foglalkozik. Kilencz főfajtája van az ujjnyomoknak. Ezek természetesen alosztályozva vannak ugyannyira, hogy a már büntetett egyén ismét beküldött ujjnyomata feltétlenül ugyanabba a fő-, illetve annak alosztályába kerül, mint legelőször. Tehát ha valakinek ujjnyomata van már s 10—20 év mulva újra letartóztatják s ujjnyomatait felveszik, az a megfelelő osztályozó eljárás után szükségképen ugyanabba az osztályba kerül s így kiléte már meg van állapítva, noha hamis nevet mondott is be.

Példával jobban megvilágíthatom az eljárást. Német Istvánt letartóztatják lopás miatt. Felveszik ujjnyomatát egy erre a célra előírt papírlapra, melyre ráírják nevét s a letartóztatás idejét. Ezt az ujjnyomatlapot elküldik az országos bünygyi nyilvántartás daktiloszkópiái osztályához, mely az ujjnyomatot behelyezi a megfelelő osztályba. 10 év mulva Német István újból lop és letartóztatják. Letartóztatásakor, hogy előbbi büntetését eltitkolja, Horváth Andrásnak mondja magát. Természetesen az őt

III.

Adolár csináltatott egy gérokkot, egy frakkot, ezilindert vett és egy borongós őszi napon felült a vonatra, hogy meghódítsa a fővárost. A szivében szép tervek muzsikáltak és a döcögő vonat vaskerekei folyton egy szót kattogtak ki a sinen: carrier . . . carrier . . . És elkezdte a hivatalba járást. Egy év mulva még nem tudta, hogy mi is lehet az íróasztalának a kis fiókjaiban, mert még nem jutott hozzá, hogy megnézze, de már ismert minden zsúrozó családot, udvarolt minden leánynak és tartozott mindenkinek. Másfél év mulva, mint egy rózsaszínű villám, sujtott át lelkén az első igazi szerelem. Egy hangversenyen találkoztak, másnap látogatást tett náluk, két hét mulva megkérte a leány kezét és meg is kapta. Boldogan futott az államtitkárhoz, bejelentette a nagy eseményt és a drágaságra való tekintettel, előléptetést kért. Az államtitkár megígérte, Adolár még aznap elujsgolta a jegyesének és az egész családnak és másnap reggel csakugyan ott találta az íróasztalán a leiratot, amelynek értelmében ő a mai naptól „fizetéstelen címzetes miniszteri fogalmazó.”

IV.

Kopott és unott minden hasonlat, ha Adolárék boldogságát akarnám ecsetelni. Tultettek ők minden gerlepáron és csak futó árnyként hatott az öreg Szélkelepy Tóbiás halála. Ők turbékoltak tovább és nagy szerelmük zálogaként másfél év mulva egy csöpp Szélkelepy visitott a bölcsőben, azaz a patentirozott gyermekkoscsiban, akit — noblesse oblige — társadalmi állásának megfelelően Egonnak kereszteltek. Azonban a kiadások nagyok voltak, az élet mind drágább és Adolár ismét ott állt az államtitkár előtt, hogy előléptetést kérjen. A nagy ur kegyes hangulatban volt, megígérte és másnapra Adolár „fizetéstelen miniszteri fogalmazó” lett.

V.

Ne nyujtsuk hosszúra a regényt. Adolár felment az élet lejtőjén és lejött az élet lejtőjén. Férfi lett és haja őszültével lassan öreg ember. Pedig nem volt idős még. De a csontkezű Halál nem akart tovább várni és beült albérlőnek Adolár májába és veséjébe, egy évi felmondással. A lapok mindennap hozták a híreket a nagybeteg Szélkelepy Adolár, „fizetéstelen minisztériumi osztálytanácsos” állapotáról, de segíteni már az újságírók sem tudtak rajta, holott ők mindent „jobban” tudnak. Nyár volt, forró és poros, mikor az ifju Egon e szavakkal lépett a szobába: apám, doktor juris vagyok! Adolár odaintette reszkető kezével az ágyához és így szólt hozzá:

letartóztató rendőrség vagy csendőrőrs felveszi ujjnyomatát s felküldi az országos bünygyi nyilvántartás daktiloszkópiái osztályához, ahol azt megfelelően osztályozzák s egy előírt módszer szerint összehasonlítják a már az osztályban levő ujjnyomatokkal, ahol rövid összehasonlítás után egy teljesen azonosra akadnak. Azonnal jön az értesítés, hogy a letartóztatott nem Horváth András, hanem Német István, aki ezelőtt 10 évvel már le volt tartóztatva lopásért. Így kétségtelenül meg van állapítva személyazonossága s előlétele is.

Most pedig lássuk miképpen történik az eljárás akkor, mikor a büncselekmény helyszínén visszahagyott ujjnyomokból állapítjuk meg az ismeretlen tettes kilétét.

Ha ujjaink felső izületének belső felületét göröcsövön nézzük, a kiemelkedések vagy fodrok tele vannak apró lukacsokkal, melyek az izzadság kiválasztó mirigyeknek képezik kivezető csatornáit. Miután az izzadság és fagygyumirigyek munkája állandó, különösen az ujjak felülete állandóan be van vonva váladékkal s így akármikor s akárhányszor érintünk valami sima felületű tárgyat, ujjaink nyoma mindig rajta marad.

A betörő munkája közben kell, hogy megérintsen valamely tárgyat pld. az ajtót, szekrényt, asztalt, poharat stb. Ezek valamelyikén hátrahagyja ujjainak nyomát. Természetesen ezek nem nagyon láthatók, csakis alapos vizsgálódás után vehetők észre.

Már most nézzük, miképpen járunk el?

X. lakásába ismeretlen tettesek betörték. Megjelenik a nyomozó közeg a helyszínen. Elő-

Fiam, az én életem mécsese immár utolsókat pislog. Nemsokára kialszik az és itthagylak árván. Sok mindent láttam, sokat tapasztaltam, az élet értékével tisztába jöttem és nem vontam meg tőled soha jó tanácsaimat. De egy dolog van, amit megfajtetlenül viszek le sirom éjjelére, bárhogy sóvárogta is lelkem a megfajtetést. Egy dolog van, amit örökségül hagyok rád, tartsd szent kötelességednek egész életedet erre fordítani: keresd meg azt a hivatalt, ahol a cím mellé fizetést is adnak!

Jótekonyság gyakorlása.

Valamely ország, nemzet, vagy vidék miveltiségének fokmérőjét mindenkor annak jótekonysági intézményei képezik. Minél több jótekonyczélú intézményt mutathat fel valamely vidék vagy ország, minél több elhagyatott szerencsétlennek nyujthat segítséget és támogatást, minél több árva, szeretet, szegényházat vagy egyéb jótekonyczélú intézetet találunk valamely vidéken, melyek nem az állam, de a társadalom támogatásával állítottak fel, hirdetve a nemes emberbaráti szeretet magasztos alkotásait, annál inkább bebizonyulva látjuk önzés, rang és vagyon hajhászással vádolt korunkban is, hogy vannak mégis emberek, kiknek nemes szive még a felebaráti szeretet tüztől lángol. Vannak, akik szívesen nyujtanak segítséget a szükségben levőknek; időt, fáradságot, anyagi áldozatot nem sajnálnak, csakhogy néhány könnyet felszárítsanak, néhány szegényt felruházzanak, néhány elhagyatottnak menedéket adhassanak, néhány beteget meggyógyíthassanak. Megyénkben minden évben több ilyen jótekonyczélú műkedvelő előadást tartanak. Azonban a jótekonyczél érdekében nemcsak a férfiak fejtettek ki nagy buzgóságot, hanem derekasan kivették részüket derék urleányaink is.

De a jótekonyság gyakorlása mellett az ilyen nemescélu estélyeknek, műkedvelő előadásoknak érezhető még egy másik, szintén nem kicsinylendő eredménye.

ször is arra kell figyelemmel lennie, hogy nem hagytak-e hátra a tettesek valamely bünjelet vagy nyomot. Nem talál. Minden tárgyat meg néz, hogy nem lát-e ujjnyomokat. Tegyük fel, hogy nem lát sehol. Ha azonban a tárgyra azon a helyen, a hol a nyomot sejtí, illetőleg ahol feltehető, hogy a tettes megfogta és ujjai érintették, valamely rendkívül finomra őrlött szines port hint, azután a port ismét letujja, úgy a por a tárgynak csak azon részéről fog eltávolodni, mely teljesen száraz, míg ott, ahol valami nedvesség van rajta, megragad s egyszerű fujással nem engedi magát eltávolítani. Tehát ott, ahol az ujjak a tárgyat érintették, ahol a bőrfodrok nyomán váladék ragadt a tárgyhoz megtapad, és a bőrfodrok nyomát és ezzel a bőrfodor rojtokat megszinezi, láthatóvá teszi, előidézi. A tettes ujjainak nyomát megtaláltuk. Ezen eljárás kellekei, hogy a tárgy érintése és az ujjnyomok előidézése között ne legyen nagy időköz, olyan port használjunk, melynek színe eltér a tárgy színétől és hogyha régebbi az ujjnyom, a legapróbb port használjuk. A szintelen nyom tartóssága különböző. Változik a tárgy anyaga az érintő ujjak izzadsága és zsirossága szerint. Vannak tárgyak, melyeken az ujjnyomok csak órákig, s vannak melyeken hetekig megmaradnak.

Tehát térjünk rá, hogy mi az eljárás tovább, ha már az ujjnyom elő van idézve, illetve láthatóvá van téve. Míg ezelőtt az így előidézett ujjnyomat a helyszínén lefényképezéssel kellett rögzíteni, ami bizony sokszor a tárgyak elhelyezése miatt lehetetlen volt, addig most a nyomozó közeg a zsebében viszi az úgynevezett

A jótékonyág iránya, gyakorlása egybeolvastja a társadalom különben széthúzó és egymást meg nem igen értő tagjait is, úgy, hogy több ilyen jótékonycélu estély rendezésével még az is bebizonyul, hogy nem igaz talán még az a régi magyar közmondás sem, hogy: „Átok fogta meg a magyart, mert az soha össze nem tart.”

Hiszen megyénk derék vezető emberei, azok buzgósa egybe tudta gyűjteni, fel tudta rázni közönyéből vármegyénk minden szép, jó és nemes célért lelkesülni tudó egész intelligenciáját.

Valóban teljesebbé ment az Ige: „Az igazi felebaráti szeretetet nemcsak szavakkal kell hangoztatni, hanem tettekkel is bebizonyítani.”

Hiszen Isten nem azért adja a földi és szellemi javakat is, hogy azokat magunk élvezzük, hanem azért, hogy azokból másoknak is juttassunk.

Segítsük azért mindenkor szívesen a szűkölködőt, a nyomorba jutottat, gyakoroljuk a felebaráti szeretetet, mert ezt az emberi nemzet boldogsága kívánja és a jókedvű adakozót szereti az Isten is.

Haynik Géza,

Fehérkereszt-bál.

Gömör- és Kishont vármegye diszes székházának pazar fényárban uszó terméi 1914. január 10-én a régi idők hagyományos ragyogó képét varázsolták élénk. Ekkor zajlott le ugyanis a Fehérkereszt Egyesület bálja, melyet széles körökben nagy és meleg érdeklődés előzött meg, s mondhatjuk, hogy az idei farsang e beharangozó báljának sikere minden tekintetben szép és fényes volt.

A bálon meleg, bensőséges ünneplés központja természetesen kövecsesi Lukács Gézáé, vármegyénk alispánjának szeretetreméltó és jóságos lelkű felesége, a Fehérkereszt Egyesület érdemes és buzgó elnöknője volt, ki a mulatság érdekében

a rendezőséggel együtt fáradhatatlanul, lelkesen buzgólkodott. Sajnos, hogy a Fehérkereszt Egyesület érdemes társelnöke: báró Hámos László nyug. főispán betegsége miatt nem jelenhetett meg a szép bálon; megjelent azonban szeretetreméltó neje, ki gyöngéd figyelemmel végezte a védnöki teendőket.

A bál képe színes, elragadó, a hangulat pedig mindvégig emelkedett volt s a festői képet alkotó csoportok fel-alá hullámzása a figyelmet lekötötte. A hölgyek pazar toilettekben pompáztak, nem egy finom izléssel összeállított gyönyörű estélyruha keltett nagy figyelmet, s a kincsekkel érző ékszerek fényes ragyogása a megkapó képet még szebbé varázsolta.

De átadjuk a szót a referensnek:

A vármegyeház termeiben nagy érdeklődés mellett zajlott le a vármegye elite mulatsága: a Fehérkereszt Egyesület bálja, melyre hetek óta lázasan folytak a készülődések a fáradhatatlan buzgó rendezőség, s a résztvenni kívánó közönség részéről.

A megyei székház ünnepi köntöst öltött. A lépcsőház előcsarnokába két díszruhás megyei hajdut vezényeltek ki, s a vastag szőnyegekkel borított lépcsőn felhaladva a nagyterem ajtajában találtak a két kivont karddal örséget teljesítő két Rákóczy-korabeli festői díszruhába öltözött hajdut. A kisterem mellett a rendezőség tagjai, mellükön a fehérkereszt rendező jelvényvel várták a leánygárda bájos tagjait s a kísérő garde des dameokat. A rendezőség élén a bálelnök: ifj. Hevessy László figyelmes körültekintéssel végezte tisztét.

A nagyterembe lépve meglepett mindnyájunkat a nemes egyszerűséggel s finom izléssel végzett díszítés. A terem felső részén délszaki növények között voltak elhelyezve a ladyk részére a fauteuillók s kétoldalt a falon a Fehérkereszt jelvény s a vármegye czimere volt látható. A falon levő villamos égők guirlandokkal voltak izlésesen díszítve. A védnöknők részére fentartott helylyel szemben a terem másik oldalán délszaki növényekkel díszített emelvényen foglalt helyet a zenekar Oldh Gyula primással élén.

A karzatokat már 9 óra előtt diszes hölgykoszoru szállotta meg s 9 órakor már javában gyülekezett a frakkos férfi sereg. 9 óra után az alispán lakosztálya felől kitaráltak a szár-

nyas ajtók s a Rákóczi-induló hangjai mellett a rendező gárda impozáns sorfala között bevonult az elnökség: Lukács Gézáé elnöknő, dr. Baksay Dezsőné alelnöknő, báró Hámos Lászlóné elnöknő dr. Löcherer Tamás igazgató-főorvos, fényes hölgy és uri kísérettel. Néhány perc múlva a főispáni lakosztály ajtajai tárultak fel s onnan bevonult Kubinyi Géza főispán nejevel s előkelő női és uri kísérettel. Közben gyülekezett a diszes közönség, kiknek sorában ott volt: Farkas Zoltán orsz. gyűl. képviselő, báró Hámos Antal orsz. gyűl. képviselő, Lukács Géza alispán, Farkas Géza cs. és kir. kamarás, Széman Endre prépost, Czinko István ref. lelkész, Kolbay Sándor kir. törvényszéki elnök, Cseh István kir. táblai bíró, Szakall Vincze árvaszéki elnök, Máriássy Gyula főszolgabíró, Samarjay János, dr. Meskó Miklós megyei tiszti főorvos, dr. Kovács László polgármester, dr. Mészáros István kir. ügyész, Wuffka Ernő műszaki tan., dr. Veress Samu főgimn. igazgató, Kertész Lajos főállatorvos, dr. Zehery István törvényszéki orvos, Máriássy László tb. árvaszéki elnök, dr. Baksay Dezső tb. főügyész, Emöky Adolt főmérnök, Hámos Árpád, Szilárdy Béla, Bornemisza Elemér stb. stb., számos hivatali tőnök, társaséletünk sok is mert és kiváló tagja, kiket helyszüke miatt nem sorolhatunk fel. A jolsvai honvéd tisztikar tagjai, a mentelepi tisztek s katonatisztek az ország távoli részéből is nagy számmal jelentek meg a tánczosnők nagy örömeire.

Mozgalmas, szép képe volt 10 órakor a nagyteremnek s kezdetét vette az első csárdás, melyet pompás jókedvvel jártak a párok. A négyeseket 50—60 pár táncolta.

A souper 2 órakor volt. Vacsoraközben Kubinyi Géza főispán nagy tetszéssel fogadott pohárköszöntőben méltatta a Lukács Gézáé elnöknő érdemeit s őt a jelen voltak élénk tetszése közepette éltette.

Általában mindenkit elragadott az a lekötő szeretetreméltó figyelmesség, melyet az elnöknő hozzáta tozóival együtt a mulatságon megjelent vendégekkel szemben tanusított.

A souper 3 óra tájban ért véget s utána egy óra hosszát tartott a csárdás. 5 órakor közkívánatra öt pár a tangót lejtette szépen, izlésesen és sok graciositással.

A bál reggel 9 óra tájban ért véget, s a mindvégig uralkodott lelkes hangulat, csapongó jókedv igazolja a fényes erkölcsi sikert, melynek nem maradt mögötte az anyagi siker sem, amennyiben — mint halljuk — a bevétel már meghaladja az 5000 koronát.

Megemlítjük, hogy a rendezőség izléses táncrenddel kedveskedett a hölgyeknek.

Még csak a következőkre akarok kitérni:

Lépten nyomon tapasztalhatni, hogy a rovott multu, kitiltott csavargó, szóval veszedelmes cselédek és munkások hamis cseléd, illetve munkakönyvvvel szolgálnak.

Jól tudjuk, hogy az utlevelekben foglalt személyleírás számtalan emberre ráillik s a szökésben levő büntetettek rendszerint valamelyik ismerősük utlevelével menekülnek. Takarékpénztáraknál, de különösen a postatakarékpénztárnál mindennapos dolog, hogy a pénzt kiváltó egyének aláírása szorgos vizsgálatot igényel, mert az többé-kevésbé eltér a takarékkönyvön levő aláírástól s félt, hogy nem a betéttulajdonos az, aki a pénzt kiváltani akarja.

Az eseteknek hosszú sorát lehetne felsorolni, amelyekben a személy igazolása fontossággal bír és amelyeknél annak nehézsége különféle visszaéléseknek képezi alapját.

Az ujjnyomatrendszer minden esetben megbízható és legegyszerűbb. Egy ujjnak a nyomtával minden kétséget kizárólag megállapíthatjuk az okmány tulajdonosának azonosságát. Nagyon üdvös lenne, ha a hatóságok, intéze-

Gyakori eset, hogy az összes meggyanusítottak ártatlanok és ártatlanságuk igazolására fordított idő csak arra szolgált, hogy az igazi tettes még jobban elrejtőzzék. De ha a tettes után a helyszínen néhány vagy legalább is egyetlenegy ujjnyom marad, az ujjnyomatrendszer segítségével néhány perc alatt megállapítható, hogy a gyanuba vett egyének között melyiknek az ujjnyomata az, tehát melyik a tettes.

A mint láttuk, a daktiloszkópia nagyban elősegíti a nyomozást, illetve a tettes megállapítását. Bár eleinte kételkedtek a megbízhatóságában, ma már az elmúlt kilencz év óta, vagyis mióta a daktiloszkópiai intézmény hazánkban működik, a törvényszék és esküdtbírórság körülbelül 20 esetben fogadta el az ujjnyomatot, mint döntő bizonyítékot. A dánosi rablógyilkosság alkalmával is az egyik poháron talált ujjnyom és a gyanuba vett egyén ujjnyomatának azonossága alapján ítélték el az illetőt életfogytiglani fegyházra s bár a büncselekményt tagadta, jóval elítéltetése után annyit mégis beismer, hogy tényleg megfordult a csárdában.

„foli” papírost, mely egy könnyen tapadó, teljesen sima, feketés színű anyaggal van bevonva.

Az előidézett ujjnyomra — óvatosan kerülve az elcsuszamlást — fektetjük a folit, néhány pillanatig gyengéd nyomással rajta tartjuk s ezzel megkapta a nyomozó közeg az ujjnyom fordítottját. Ezt az úgynevezett „Mária-üveg”-gel lefedi s viheti oda lefényképezni, ahol legalkalmasabb. A lefényképezett ujjnyomot felküldjük az országos büntügyi nyilvántartás daktiloszkópiai osztályához, hol az osztályozás után megfelelő helyre kerül s az ott levő ujjlenyomatokkal összehasonlítják. Ha találnak teljesen azonosokat, úgy megvan állapítva a tettes kiléte, ami már maga az eredmény.

De az ujjnyomatrendszer használhatóságában tovább is megy és a büncselekmény színhelyén hátrahagyott ujjnyomokból az olyan tettest is elárulja, akinek az előző időkben nincsen nyomtatlapja.

A nyomozás alkalmával gyakran 2—3, sőt 10—15 embert gyanuba veszünk s rendkívül sok időt és fáradságot kell elpazarolni, míg ezek közül kikeressük. (Ha ugyan még köztük van.)

Pártos Manó

Dr. Zimmermann philadelfiai egyet. tanár volt assisztense
fogászati műterme

**Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 22. szám alatt,
a Zsuffa Kálmán-fele házban. :-:-**

Foghuzás, fogtömés és különleges munkákra,

■ ugymint: **fogak és gyökerekre, arany és platina**
■ **koronák** készítése, **szájpadlás nélküli hidmunkák**
■ ugyancsak **arany, platina és porcellánból,** a
■ melyek **nem vehetők ki a szájból,** továbbá **por-**
■ **cellán, arany és platina tömések. :-: :-: :-:**

Jelen voltak a következők:

Asszonyok: Dr. Baksay Dezsőné, öz. Bernáth Gyuláné, Biess Elemérné, Czinke Istvánné, dr. Csernay Dánielné, Diószeghy Lászlóné, dr. Dorgó Gáborné, Eperjessy Józsefné, Emöky Adolfné, Fáy Barnáné, öz. Fáy Istvánné, Farkas Gézáné, Fábry Zoltánné, Fekete Pálné, öz. Ferich Antalné, Fodor Jenőné, Frits Ferenczné, Gaál Emilné, Gedeon Dezsőné, báró Hámos Lászlóné, báró Hámos Antalné, Hámos Árpádné, öz. Hámos Zoltánné, Hegyessy Istvánné, Holéczy Miklósné, dr. Institórisz Endréné, Janssen Pálné, Kubinyi Gézáné, lovag Kaiszler Gusztávné, dr. Kármán Aladárné, öz. Kintzig Ferenczné, Kolbay Sándorné, dr. Kovács Lászlóné, Kertész Lajosné, Kerekes Dezsőné, öz. Konyha Kálmánné, Krick Erzsébet, Kulcsár Jánosné, Lukács Gézáné, dr. Löcherer Tamásné, dr. Lányi Tivadárné, László Hugóné, Lengyel Ivánné, ifj. Lokcsánszky Lajosné, Máthé Jenőné, Máriássy Lászlóné, dr. Mészáros Istvánné, dr. Meskó Miklósné, öz. Molnár Józsefné, dr. Molnár Józsefné, Miskofszky Teofilné, Nagy Elemérné, özvegy Nagy Józsefné, özvegy Patay Gyuláné, özvegy Ragályi Gézáné, öz. Ragályi Gyuláné, Róth Lajosné, Samarjay Jánosné, dr. Sailer Károlyné, dr. Sigmund Józsefné, dr. Seres Istvánné, Sichert Károlyné, Szakall Vinczéné, Szentmiklóssy Kálmánné, Szilárdi Virginia, Török Béláné, Varga Lajosné, dr. Wallentinyi Dezsőné, Wuffka Ernőné, dr. Zehery Istvánné.

Leányok: Csernyanszky Adrienne, Czinke Jolán, Czinke Böske, Feleky Irén, Gedeon Rózi, Gundelfingen Marcsa, Höchner N., Hámos Mariska, Kaiszler Mara, Kaiszler Agla, Kerekes Aranka, Kolbay Ildi, Kolbay Sári, Lukács Margit, Lukács Olga, Molnár Gizi, Nagy Szeréna, Patay Katinka, Piller Rózi, Plachy Mariska, Perjessy Irénke, Róth Lenke, Sailer Nusi, Spóner Ilonka, Spóner Margit, Szakall Lenke, Szilárdy Elfrid, Vályi Margit, Varga Lenke.

Másnap vasárnap este a „morzsabál“ volt, melyen szintén számosan vettek részt, többek között:

Asszonyok: Dr. Baksay Dezsőné, dr. Dorgó Gáborné, Fáy Barnáné, Frits Ferenczné, báró Hámos Lászlóné, báró Hámos Antalné, Hámos Árpádné, öz. Hámos Zoltánné, Janssen Pálné, Kubinyi Gézáné, lovag Kaiszler Gusztávné, öz. Kintzig Ferenczné, Kerekes Dezsőné, Lukács Gézáné, Lengyel Ivánné, Máriássy Lászlóné, öz. Molnár Józsefné, öz. Patay Gyuláné, öz. Ragályi Gézáné, Samarjay Jánosné, dr. Sailer Károlyné, Szentmiklóssy Kálmánné, Szilárdy Virginia, Török Béláné.

tek az ujjnyomatra alapítanak az igazolást. Bár a közönség eleinte idegenkednek tőle, de ezt idővel ép úgy megszokták, mint a névalírást.

Alkalmazása is egyszerű lenne. Minden hatóság vagy intézet készen tart egy lemezt, amelyet esetenként festékekkel von be. Midőn okmányt (cseléd, munka-, takarékkönyv, utlevél stb.) állít ki, felhívja az okmány leendő birtokosát, hogy a lemezen megfestve a jobb mutatoujját, azt az okmánynak egy pontjára nyomja oda. Akár évek múlva, bárhol megállapítani szükséges, hogy az illető okmányokkal jelentkező tényleg az e, akiről az okmány szól és ez nem illetéktelen kezében van-e, egy papirozt tartanak az okmány bemutatója elé s felhívjuk, hogy illessze rá mutatoujjának nyomtát. Ezen nyomtatot részletesen összehasonlítjuk az okmányon levővel s ha a két nyomat a legapróbb részletekig megegyezik, vagyis egyiknek sajátossága meg van a másikban is, bizonyosak lehetünk, hogy a bemutató az okmány jogos tulajdonosa. Ha bármily csekély eltérést találunk, bátran megtehetjük az intézkedést a bemutató, mint jogtalan birtokos ellen.

Röviden, ahogy e szük keretben lehetett, elmondtam a daktiloszkópiáról azt, amit lehetett. Természetesen az ujjnyomatok feltételéről, kidolgozásáról, osztályozásáról s az azonosításról nem írhattam.

Csak egy a sajnos a daktiloszkópiáról. Még el sem érte hazánkban a rendszeres használatát, már is hallhatjuk, hogy bizony már keztyűben dolgoznak a hivatásos betörők.

Leányok: Gedeon Rózi, Gundelfingen Marcsa, Hámos Mariska, Kaiszler Mara, Kaiszler Agla, Kerekes Aranka, Lukács Margit, Lukács Olga, Molnár Gizi, Patay Katinka, Piller Rózi, Plachy Mariska, Sailer Nusi, Spóner Margit, Spóner Ilonka, Szilárdy Elfrid.

Ez a mulatság is reggelig tartott, s a résztvevők a legkellemesebb emlékekkel hagyták el a vármegyeházat.

Színház.

Már a harmadik hete adják elő nálunk a színészek az újabb és régibb válogatott darabokat, de csak egyszer láttuk igazán fölmelegedni a közönséget, a mikor a „Katonadolog“ első előadására megtöltötte a termet, — máskor bizony csak félig megtelt, vagy csaknem üres nézőtér előtt játszanak. De hát a közönségnek is vannak kötelességei a törekvő szintársulat iránt. Gondoskodnia kell arról, hogy a társulat megélhessen nálunk. Azután, ha a tisztességes, művelt közönség jár a színházba legalább hetenként egy párszor, akkor kívánhatja a színészektől is, hogy a jó izlésnek megfelelő darabokat hozzák színre. De nálunk nincs társadalmi egység Rimaszombatban, sokfelé huzunk, nem értjük meg egymást s a színészek ittléte alatt is a mozit pártoljuk, a melyet pedig eleget láthatunk egész esztendőn át. Miből éljenek hát itt a színészek, hogyan teljesítsenek kulturmissziót és kívánhatjuk-e, hogy hozzánk tisztességes szintársulat eljőjön? Koplalni senkinek sincs kedve! Reméljük, hogy a közönség legalább a szezon vége felé méltóbb pártolásban részesíti a nálunk működő derék társulatot.

Január 10-én szombaton két előadás volt. Az egyik délután „II. Rákóczy Ferencz fogsága“ címmel az ifjusági részére, a másik este „Orpheus a pokolban.“ Offenbach nagy operettjében a czimszerepet *Antal* játszta elég élénkséggel, Eurydikét *Thurzó* Margit alakította ügyesen, temperamentumosan s az énekszámokat kellemes csengő hangon. A hölgyek közül Diannát *Rácz* Dezsőné, a közvéleményt *K. Rásó* Ida, Junót *Lányi* Szidi, Venust *Császár* Rózi megfelelő nőanszokkal, harmónikus játékkal alakították. Jupiter szerepében *Agotai* mutatott igen jó alakítást. *Korda*, *Parlagi*, *Korányi* sok temperamentummal játsztak s a többi szereplő játéka jó keretül szolgált az általános képnek.

Vasárnap, 11-én délután a „Buxsi“, este pedig másodszor „Katonadolog“ járta. A nagy bizarr, látványos és énekes darabban ezuttal is *Thurzó* Margit, *Császár* Rózi, *Rácz* Dezsőné, *Agotai*, *Korda*, *Antal* adták sok igyekezettel a főbb szerepeket, a közönség azonban csak feles számmal vonult föl.

12-én, hétfőn „Tengerész Kató“ jeles operett került színre zónaelőadásban. A czimszerepben *Thurzó* Margit ügyes temperamentumos előadása, éneke, tánca nagy hatást kellett. Mellette *Rácz* Dezsőné, *Császár* Rózi, *E. Lányi* Szidi alakításai is nagyon tetszettek. *Agotai* és *Korda* igen élénken, találó nőanszokkal játsztak, *Antal* is elemében volt, *Korányi*, *Parlagi*, *Danis* jól alakítottak.

Kedden, 13-án „Lakájok“ című kitűnő vígjátékot adták igen kisszámú közönség előtt, de dicséretre méltó dolog, hogy mint hivatásos színészeket ez nem zavarta ambíciójukban s az előadás jól sikerült. *Antal* a főlakáj szerepében találóan érvényesítette a félszeg komikumot, *Korda* jóízű soffőr volt, *Agotai* gyakorlott ereje játszva végezte az öreg portás szerepét, *Parlagi*, *Korányi*, *Danis*, *Sebestyén* jó háttért nyújtottak a képnek. A hölgyek közül *Császár* Rózi igen kedves volt Janette szerepében, *K. Rásó* Ida pedig Marinkát alakította szépen, temperamentumosan.

Szerdán, 14-én „Herczegkisasszony“ című operett került színre, de a nálunk új darab és Lehár fülbemászó zenéje sem vonzott elég közönséget. A szereplőkről sok jót mondhatunk, ők igazán egész lélekkel játszanak. *Császár* Rózi bájos naivitással, átérzéssel alakította a czimszerepet, Mary Ann pedig *Thurzó* Margit volt és temperamentuma, kitűnő tánca, énekszámai nagy tetszést arattak, bár egy kis rekedtség néha áttetszett eleintén a hangján. *E. Lányi* Szidi, *K. Rásó* Ida is jól játsztak. A férfiak közül *Korda* sokra temett temperamen-

tuma érvényesült pompásan s hatalmas hangja is kellő változatokkal hangzott. *Antal* jól játszik és énekel, csak a kezeivel nem tudja, mit csináljon? *Parlagi* félszeg botanikusa nagyon jól sikerült. *Agotai*, mint mindig, elemében találta magát s az ensemble is kifogástalanul működött.

Csütörtökön, január 15-én „Bella“ címmel *Szomori* Dezső kissé erős, de mélyebb eszméket tartalmazó komoly színművét adták elő nem nagy számú közönség előtt. A czimszerepben *Császár* Rózi szép tehetsége érvényesült a nála megszokott kedves naivsággal és helyenként drámai erővel. *E. Lányi* Szidi jól alakította a mama szerepét, *K. Rásó* Ida pedig a szobalányéban nyújtott ügyes jellemzést. A férfiak közül *Korda* mindig megfelelő nőanszokkal játszta a grófot, *Parlagi* naiv fogorvosa igen sikerült, *Agotai* Kleinja sok kacagásra adott alkalmat. *Antal* is sokkal otthonosabb volt a taglejtésekben, mint máskor. Az egész előadás ambíciózus, gondos készületre vallott.

Pénteken, 16-án az „Elvált asszony“ járta zónaelőadásban. *Thurzó* Margit élénk temperamentummal játszta Gonda szerepét. Igen jók voltak *Császár* Rózi és *Rácz* Dezsőné alakításai is. *Antal* alakítása sikerültnek mondható a férj szerepében, *Agotai* és *Korda* ügyes gyakorlottsága szembevető volt, *Parlagi* is dicséretesen működött s az egész előadás jól, simán folyt le.

Szombaton délután ifjusági előadásul „Az ember tragédiáját“ adták Madáchtól. Előadás előtt *Horváth* Zoltán tanár, lapunk belső munkatársa ismertette és magyarázta a nagy drámai költeményt. Este ugyanazt adták elő.

Ma, vasárnap délután „Nevető férj“, este „Czigányprimás“ kerül színre.

A jövő héten szerdán jutalomjátékokra térnek, ezen a napon lesz *Korda* Sándor titkár jutalomjátéka.

Hirek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották, avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést kiegyenlíteni sziveskedjenek.

a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hir. Kubinyi Géza főispán tegnap Jolsvára utazott, hogy az ottan megtartott bálon részt vegyen.

Rendkívüli egyházkerületi közgyűlés. A tiszáninneni ref. egyházkerület rendkívüli közgyűlést tartott f. hó 15-én Miskolcson. — Ennek oka az volt, hogy a püspöki állásra beadott szavazatok egyik jelöltnek sem hoztak abszolút többséget, mert ehhez a dr. *Tüdős* István alsóborsodi esperes és miskolci lelkészre beadott 182 szavazathoz 3 hiányzott. Ennek folytán a törvény értelme szerint a két legtöbb szavazatot nyert jelölt között új szavazást kellett volna elrendelni. Ugy, de *Radácsi* György, kinek 110 és *Révész* Kálmán, kire 77 szavazat esett, a pótválasztástól visszaléptek. — E szokatlan eljárás, melyre eddig a ref. egyház történetében példa nem volt, magas szárnyalású vitát idézett elő a gyűlés tagjai között. A kérdéshez először *Bizony* Ákos egyházkerületi főügyész szólott s alapos érvekkel fejtette ki, hogy a választás ezen stádiumában *Radácsinak* visszalépni nem lehet, így a pótválasztást a két legtöbb szavazatot nyert püspökjelölt között ejtendő meg. Ezzel szemben *Idrányi* Barna a teljes új választás mellett érvel, melyet *Lukács* Géza megyénk alispánja is támogatott, míg *Dókus* Gyula zemplényi alispán, a sárospataki főiskola világi aligondnoka, tekintettel a fentforgó körülményekre, indítványozza, hogy dr. *Tüdős* István versenytársak híján — a mennyiben már az első szavazásnál csak 3 szavazat hiányzott, — egyhangulag megválasztott püspökké nyilvánítsák. Ugyanezen álláspontot foglalta el érvekben gazdag beszédben *Buza* László sárospataki jogtanár is, míg dr. *Nagy* Ferencz Miskolcz városá-

nak érdemes polgármestere, történeti reflexiókban gazdag felszólalásában, midőn az egyházi és világi választásokra vonatkozó törvényeket és a gyakorlat által szentesített jogszokást éles elmével párhuzamba állította, a főügyész álláspontját támogatta. — Szóltak még a kérdéshez *Szentimrey Gyula, Bernáth Aladár, Horváth Lajos és Novák Lajos*. — Az elnöklő *Dókus Ernő* a vitát bezárván, a felvett indítványokat következő sorrendben óhajtotta feltenni: 1. Kivánja-e az egyházkerület, hogy teljesen új szavazás rendeltessék el? Ha igen, akkor a többi indítvány eszik. — Ha nem: elrendeli-e a pótszavazást dr. Tüdös és Radácsi között? — Ha nem; egyhangulag megválasztott püspökké jelenti-e ki dr. Tüdös Istvánt? — Az első kérdésre megtörténvén a névszerinti szavazás, igennel szavaztak 28-an, nemmel 22-en, így az új választás febr. 15-ikére elrendeltetett. Feltűnt, hogy igennel tulnyomó részben dr. Tüdös István hívei szavaztak, mivel szerintük a püspöki állás oly magasztos munkakör, melyet csak az egyházkerület presbyteriumainak abszolút többségben megnyilatkozott bizalma ruházhat az arra inaugurált férfira. Hogy ezen bizalom csaknem osztatlan mérvben fog megnyilatkozni a többségnek eddig is kiválasztott jelöltje iránt, ezt kétségtelennek tartjuk. E gyűlésen megyénkbeli *Csabay Pál* esperes, *Czinke István*, *Buzi Márton*, *Dusza János*, *Réz László*, br. *Balassa Ragályi Ferecz*, *Lukács Géza* alispán, *Bodor István* *Becske Bálint* stb. vettek részt.

Ünneplés. *Szabó Ferencz* helybeli m. kir. adóhivatali főpénztárnok tiszteletére mostani előléptetése alkalmából tisztviselő társai és barátai az Otthon társaskörben f. hó 17-én társas vacsorát rendeztek, melyen szívélyes, meleg ünneplésben részesítették az új főpénztárost.

Távozó plébános. *Barilla János* rimaráhói plébános, ki nemcsak hívei körében örvendő köztisztviselőnek és szeretetnek, de hosszú itt működése alatt általános rokonszenvet biztosított magának, Murányhosszurétre neveztetett ki plébánossá. Távozását Rimaráhn és környékén s városunkban is igen sokan sajnálják.

Jutalmazás. *Galló Gyula* várgedei ág. h. ev. tanító a kishonti esperesség ajánlatára megkapta a *Zsedényi-téle* jutalomdíjat a tisztai ág. h. ev. egyházkerület püspökétől.

Uj igazgatók. A roznói megyés püspök a következő tanítókat igazgatótanítókká nevezte ki: *Ganszky Adolf* — *Rozsnyó*, *Gulyás Pál* — *Sőreg*, *Krumpár Ferencz* — *Licze*, *Parák Lázár* — *Tiszolcz*, *Stubendek Alajos* — *Rimaszécs*.

Herczegi vendégek elutazása. *Koburg Fülöp* herceg, ki *Lipót* és *Agoston* hercegekkel együtt egy hetet töltött a balogi kastélyban, f. hó 11-ikén a délutáni rendes vonattal az itteni állomásról Wienbe utazott. A vadászat — mint halljuk — nem járt olyan eredménnyel, mint az előző években ez időtájt rendezett vadászatok, de azért most is meglehetősen számmal került vad a puska elé.

Esküvő. Dr. *Ráróssy Gyula* helybeli tekintélyes ügyvéd és neje *Benkovits Vilma* kedves és szép leánya: *Aranka* f. hó 19-én hétfőn délután tartja esküvőjét *Havranek János* csendőrfőhadnaggal.

Eljegyzések. Békéscsabáról vettük az értesítést, hogy *Liptay Béla* cs. és kir. hadnagy a 101. gyalogezredben, mult héten eljegyezte ott *Igerth Ilonkát*.

Huszka István helybeli csizmadiamester kedves leánya *Jolán* f. hó 17-ikén váltott jegyet *Vido István* helybeli városi villanytelevi gépésszel.

Előbeosztás. *Perczel Dénes* alezredes, a debreczeni méntelep parancsnoka f. hó 14-én reggel ideérkezett, s a helybeli ménteleposztálynál a fedeztetési állomásra kiosztandó ménnek előbeosztásánál jelen volt *Moharos János* debreczeni méntelepi főtörzsállatorvossal együtt. A parancsnok kísérelőjével 15-én reggel elutazott.

Munkásbiztosító tisztviselők. A hazai kerületi munkásbiztosító pénztárak tisztviselői f. hó 18-án (ma) Komáromban országos gyűlést tartanak, melyen a rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztártól résztvesznek: *Csapó Gyula* számellenőr, *Rábely Etta* számtiszt és *Bobok György* külellenőr. Az összejevetel alkalmából rendezett műestélyen *Rábely Etta* szavallattal működik közre.

Halálozások. Báró *Baratta-Dragono* Norbertné szül. lovasi Szakall Sára, egy szeretetreméltó, kedves és jóságos lelkű fiatal asszony, f. hó 11-én 33 éves korában, két éves boldog házasság után *Poltáron* meghalt. Bánatos férjén kívül egyetlen leánya *Irma*, továbbá nővérei: *Szakall Margit*, *Erzsébet*, *Irma*, *Ilona*, *Mártha* és *Antónia*, s nagybátyjai: *Szakall Vincze*, *Mihály*, *Barna* és *András* családjukkal gyászolják a fiatalon elhunyt nőt, kinek hült tetemét f. hó 13-ikán nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a poltári családi sírboltba.

Hevesi Hevessy József ny. m. kir. honvéd-százados f. hó 11-én *Méhiben* hosszas szenvedés után 47 éves korában elhunyt. Halála kiterjedt családot borított gyászba. Testvérei: *Hevessy Sarolta* férj. *Radely Gézáné*, *Hevessy Zoltán* nejevel *Benel Ilonkával* és gyermekeivel, *Hevessy Erzsébet*, *Hevessy Margit* férjével *Réthly Andorral* és gyermekeivel s rokonai gyászolják az elhunytat, kinek temetése f. hó 14-én *Méhiben* nagy részvét mellett ment végbe.

Városok segélye. A megyebeli r. tanácsú városok részére a m. kir. Belügyminiszter az államsegélyt az 1914. évre már folyósította és pedig a következő összegben: *Dobsina* 11000 kor., *Jolsva* 14000 kor., *Nagyrocze* 11000 kor., *Rimaszombat* 20000 kor. és *Rozsnyó* város részére 14000 koronát. Bár nem nagy összegek ezek, de mégis nagyot lendítenek a városok háztartásán, a melyek jobbra a polgároktól adó címén szedik a kasszába szükséges összeget.

Igazgatósági ülés. A rimaszombati kerületi munkásbiztosító pénztár igazgatósága id. *Rábely Miklós* elnöklésével mult vasárnap f. hó 11-ikén tartotta ez évben első ülését, melyen az igazgatóság és felügyelő-bizottság tagjai szép számban jelentek meg. Az elnök az összejevetel alkalmát felhasználta arra, hogy üdvözölje az igazgatóságot; elismeréssel szólt az igazgatóság és felügyelőség; az igazgató és főorvos, az orvosok és tisztviselők mult évi működéséről, s az intézmény fejlesztése és népszerűsítése érdekében kérte ez évben is a buzgó és sikeres munkásságot. *Molnár Lajos* igazgató, dr. *Kármán Aladár* főorvos és *Bajor Sándor* igazgatósági tag reflektáltak az elnök meleg és szép szavaira, majd a baleseti sérültek kártalanítási ügyeit, betegsegélyezési és más elintézésre váró vegyes ügyek kerültek tárgyalásra. Az ülés, mely 1/2 11 órakor kezdődött, 1/4 2 kor ért véget.

Ajándék a nyomorékoknak. Özv. báji *Patay Gyuláné* zemplénmegyei nagybirtokosnő abból az alkalomból, hogy részt vett a Fehér-Kereszt Egyesület fényes bálján, a nyomorék gyermek-otthon f. hó 12-én az elnöknő: *Lukács Gézáné* társaságában meglátogatta. A jó lelkű urnőt annyira meghatotta a szegény gyermekek sorsa, hogy *Derekas János* helybeli jó hírű kereskedőnél részökre egy nagy láda gyümölcsöt és csemegét vásárolt össze, a miből mind a 65 gyermeknek bőven kijutott. A követésre méltó szép példát közöljük.

Jubiláló nőegylet. A „jolsvai nőegylet” fennállásának 50 éves jubileuma alkalmával *Kubinyi Gézáné* védnöksége alatt február 1-én *Jolsván* ünnepélyt rendez, melynek élén *Czibur Emilné* elnök és *Piacsek Rezsőné* alelnök, *Liptay Jánosné* pénztárnok, *Liptay János* titkár, *Chalupka János*, *Szénássy Béla* tanácsnokok állanak. Az ünnepélyes alkalomból diszközgyűlés és bál lesz.

Lampionos, zenés tea-estélyt rendeznek ma, vasárnap d. u. 5—7 ig a rimaszombati *Korcsolyázó Egyesület* hölgy tagjai künn a tükörsima pályán és a jól kifizűtt pavillonban. A belépődíjak a rendesek: t. i. egyesületi tagoknak személyenként 30 fillér; vendégeknek: 50 fillér, korcsolyázással 80 fillér. Egy csésze tea ára rummal vagy czitrommal és 3 süteménnyel 40 fillér. A kedélyesnek ígérkező ujtás iránt általános az érdeklődés. Ez uton is felhívjuk rá a testet-lelket felüdítő és megszépítő sportot kedvelők figyelmét.

Dijnoki állás. A roznói kir. járásbíróshoz engedélyezett telekkönyvi átalakító dijnoki állásra a rimaszombati kir. törvényszék elnöke pályázatot hirdet. A Hivatalos Lapban való harmadszori megjelenéstől számított két hét alatt adandók be a pályázati kérvények az állásra, mellyel 3 korona napidij jár.

A jolsvai mandátum. Mint befejezett tény közöljük, hogy a jolsvai választókerület megüresedett mandátumára a nemzeti munkapárt hivatalos jelöltje: ifj. *Kubinyi Géza*, a feledi járás tb. főszolgabírája. E jelölést a kerület nagy lelkesedéssel fogadta, mert megvan győződve arról, hogy főispánunk *Kubinyi Géza*, majd utóbb pedig *Benedek Sándor* volt államtitkár örökébe méltó férfit fog megválasztani, ki élete legszebb éveiben tehetségével és atyjától öröklött egyenes nyíltszívűséggel, nagy ambícióval és teljes energiával fogja a kerületet képviselni. A jelölést általános szimpátiával fogadta a vármegyei nemzeti munkapárt is, mert a fiatal képviselőben egy erős oszlopot fog nyerni a nemzeti munkapárt kitűzött nagy céljai felépítésére. Mi, kik ismerjük a kerület geographiai és életviszonyait is ifj. *Kubinyi Géza* egyéniségét, a választást igen szerencsésnek tartjuk, mert e kerületnek olyan agilis képviselőre lesz szüksége, mint ifj. *Kubinyi Géza*, ki teljes férfiasággal fog a kerület és annak minden egyes lakosa érdekében sikra szállni. Ma, amikor az életben a közérdekért és az intézmények létesítéseért is már olyan nagy verseny folyik, mint akár csak az egyes ember megélhetéseért, akkor az az országgyűlési képviselő tölti be tisztét és hivatását közmegelegedésre és a köznek javára, ki magát nem ünnepeletni szereti és nem üres szónoklatokkal ámitja választóit; de bizalmas barátságot köt választóival s még azokkal is, kik ellenkező politikai párton vannak és ügyesbajos dolgaikban fáradtságot nem ismerő buzgalommal eljár s annak illető helyeiken teljes súlylyal érvényt is szerez. Ifj. *Kubinyi Géza*ban, ki atyjától, főispánunktól örökölte e szerencsés tulajdonokat s bizonyára az első időkben az ő szárnyai alatt és tanácsának meghallgatása mellett veszi magára a kerület megbízását, a választó kerület egy tette kész és reátermett országgyűlési képviselőt fog nyerni. Ez ideig még nem hallottuk, hogy ellenjelölt állítanának, de annak fontosságot nem is tulajdonítunk, mert a kerület nagy többsége már is sziklaszilárdan áll ifj. *Kubinyi* mellett s bárki lépjen fel, nagy győzelemmel fog kikerülni a választásból. Ha tehát ellenjelölt támadna fel, az szerencsétlen vállalkozás lenne, mert első sorban sok pénzt dobna ki hiába, másrészt a kerület megállapodását és békéjét zavarná fel. Ifj. *Kubinyi* az új képviselőjelölt programbeszédjét *Jolsván* és a kerület több pontjaiban már a jövő hét első napjaiban megtartja. A vármegyei központi választmány *Lukács Géza* alispán elnöklete alatt tegnap tüzte ki a választás határidejét február hó 3-ik napjára. A választási elnök dr. *Mihalik Dezső* lesz.

Szerencsétlen lövés. Várgedén f. hó 11-ikén vasárnap este a korcsmából hazafelé ment *Vincze Barna* kőműves, s az uton mintegy 10—15 lépésről a vele szemben jövő *Ferencz József* még eddig meg nem állapított okból ráfogta *Flaubert* fegyverét s meglőtte. A löveg a szerencsétlen ember mellébe hatolt, s másnap beszállították a kózkórházba a súlyosan sérültet. A vizsgálat megindult.

Választmányi ülés. A polgári olvasókör választmánya f. hó 15-ikén *Szabó József* m. elnöklésével ülést tartott, melyen beszámolt a Szilveszter esti szépen sikerült multság eredményéről. A választmány a közreműködött szereplőknek hálás köszönetet mondott, s őket eről jegyzőkönyvileg kiértésíti. A számvizsgáló bizottság tagjaiul az elnökségen kívül kiküldettek: *Istók József*, *Kohuth Lajos*, *Komáromy Géza* és id. *Rábely Miklós*. — A könyvtári bizottság jelentését *Rónay Gyula* ismertette, s elhatározta a választmány új könyvjegyzék nyomtatását. Végül több új tagot vettek fel, a Pósa Lajos házra 10 koronát szavaztak meg és a gyűjtést megindítják. *Spuriusz József* Amerikából küldött képajándékát köszönettel vette a választmány, melynek ülése ezek után véget ért.

Hajóvizrebocsátás. A „Szent István” csatahajót f. hó 17-én szombaton bocsátották vizre Fiumében nagy ünnepek között. Az ünnepélyen résztvett *Farkas Zoltán* kerületünk országgyűlési képviselője is.

Pályázat. *Barilla János* rimaráhói plébános Murányhosszurétre távozván, a megüresedett rimaráhói plébániára február 10-iki terminussal pályázatot hirdet a roznói megyés püspök.

A közigazgatási bizottságból. F. hó 12-én tartotta a vármegyei közigazgatási bizottság ez évben első ülését *Kubinyi Géza* főispán elnöklése alatt. Az ülés megnyitása után a főispán szép szavakkal üdvözölte a bizottság tagjait az új év alkalmából s azon óhajának adott kifejezést, hogy azon barátságos viszony, egymás megértése, mely eddig mindenkor honolt a bizottságban, legyen irányadó a jövőben is és a törvény alkalmazásával párosult méltányosság vezérelje a bizottság tagjait elhatározásaikban. — Majd *Hevessy Bertalan* emelkedett szólásra, s kiemelte, miszerint a legutóbbi választások alkalmával oly egyének kerültek be a bizottságba, kiknek egyéniségei máris garantiát nyújtanak arra, hogy a közigazgatási bizottságnak eddigi színvonala emelkedni fog. Az újonnan megválasztott tagok közül csupán *Farkas Géza* cs. és kir. kamarás lévén jelen, megköszönve az üdvözlést, munkásságát a közügyeknek szentelni ígérte. — Majd *Lukács Géza* alispán utalt arra, hogy szívesen vette volna, ha az újonnan választott tagok mindnyian jelen lehetnének, azonban azon szíves szavak után, melyek elhangzottak, kénytelen kijelenteni, hogy a közigazgatási bizottság a vármegye ezen legelső bizottsága, oly erővel gyarapodott, kiknek személyiségeit nemcsak azon tisztelet veszi körül, melyben őket a vármegye közönsége megválasztásukkal részesítette, hanem megvan bennük a törvénytisztelet mellett a munkaszeretet, a mely előzetesen is biztosítékot képez arra, hogy a bizottságban elintézésre kerülő közügyek és jogosult magánérdekek hátrányt szenvedni nem fognak. Ezek után az egyes albizottságok alakították meg és a tárgysorozaton lévő ügyek intéztettek el.

Andrássy Marica grófnő balesete Rómában. Az „Est”-ben olvastuk, hogy herceg Lichtenstein János osztrák-magyar tengerészeti attasé felesége, *Andrássy Marica* grófnő, gróf *Andrássy Géza* leánya, f. hó 15-én Róma mellett, Campagnában egy rókavadászaton vett részt. Vadászat közben a hercegné leesett a lóról és súlyos kulcsesonttörést szenvedett.

Felolvasás vetített képekkel. A mult csütörtökön este érdekes felolvasás volt a helybeli főgimnázium tornatermében *Konstantinápolyról*. A város művészeti emlékeit, palotáit, népművészetét és környékét mutatták be 74 képben, ismertető szövegét *Loysch Ödön* és *Pásztory Gyula* tanárok olvasták fel; szünet közben pedig az ifjusági zenekar kísérete mellett magyar dalokat énekelt *Török Árpád* tanuló.

Szemgyógyintézet van Miskolcson.

A megyei muzeum épülete. Kaszárnyának épült, minden külső dísz nélkül, de ha az anyagi erők nem fognak hiányozni, csinos középület lesz a Tompa téren ennek a kulturregyesületnek. A muzeum agilis igazgatójánál már megvan az átalakítási tervzet, a melyről később bővebben referálhatunk.

A Fehérkereszt-bál után, a mely igen fényesen sikerült és nem remélt nagy anyagi eredménnyel járt, jelezzük, hogy az elszámolást és nyugtázást csak a jövő számunkban közölhetjük, mert még mindig érkeznek adományok.

Megsérült bíró. *Balás Elemér* miskolci kir. törvényszéki bíró mult év október hó 28-án Szentsimonban járt hivatalos ügyben a *Holló Ágoston* kocsián. A község határában találkozott *Vincze Rudolf*tal, ki igásszekerével egy másik szekert is vontatott, s a lejtőn lefelé jövet nekiment a *Holló* kocsijának, ezt az árokba döntötte s *Balás* törvényszéki bíró elég súlyosan megsérült. *Vincze Rudolf* gondatlanságból okozott súlyos testisértés miatt állott f. hó 14-én a *Kolbay Sándor* elnöklésével tartott főtárgyaláson a bíróság előtt, hol a sérült törvényszéki bíró is megjelent és kihallgattatott. Dr. *Mészáros István* kir. ügyész vádbeszéde után *Vincze* jogerősen 3 heti fogházra ítéltetett.

Halálos égés. Megirtuk lapunk mult számában, hogy *Rimakován Weiserschütz Károly* üveggyári munkás mintegy két hét előtt vízhezadás közben elcsuszott s a nála levő égő lámpa eltört, ruhája lángot fogott s súlyos égési sebeket szenvedett. A szerencsétlen fia f. hó 11-én nagy kinok közt meghalt a kórházban. A bíróság f. hó 14-én a hullát felboncoltatta.

Halálos családi dráma. F. hó 14-én a miskolci gömöri pályaudvaron a II. oszt. v. r. teremben *Becsák Antal* ragályi kántortanító revolverből háromszor rálőtt feleségére *Bottka Stefániára* — ki a ragályi gyógyszerész *Bottka Imre* leánya. A szerencsétlen asszony néhány perc múlva meghalt. *Becsák* négy év előtt vette el az asszonyt, de boldogtalan volt a házasság s az asszony hazament atyjához, megindította a válópert. F. hó 14-ikén volt a második békéltető tárgyalás, de az is eredménytelen volt, s tárgyalás után anyjával kiment a válónő a vonathoz. *Becsák* forgópisztolyt vett egy üzletben, s az állomáson újra kérlelte feleségét, mikor ez ridegen visszautasította, háromszor rálőtt. *Becsákot* letartóztatták.

Adóvallomások. A pénzügyigazgatóság nem helyez valami nagy súlyt arra, hogy a jövedelmek bevallása tárgyában megfelelően informálja a közönséget, kötelelességünknek tartjuk, hogy mi figyelmeztessük a közönséget a III. oszt. kereseti adó alá eső jövedelmek bevallására. Az adózók kötelesek ez évi január hó 20-áig üzlétük, vállalatuk vagy egyéb haszonhajtó foglalkozásuk után az elmúlt három évi kereseti vagy üzleti **tiszta nyeresémet** bevallani. Évi tiszta nyeresémetnek vétetik az üzletből vagy foglalkozásból eredő összes jövedelemnek az a része, mely az üzlet vagy foglalkozás folytatásához szükséges kiadások levonása után fenmarad; az üzlettulajdonosok s általában az adófizetésre kötelezettek oly kiadásai azonban, melyek nem az üzlettel vagy foglalkozással járnak, hanem akár magának, akár pedig a családjának és hozzátartozóinak tartására szolgálnak, a jövedelemből, keresményből le nem vonhatók. — Aki vállalatból, kereset, illetőleg jövedelemforrásból huz jövedelmet, köteles minden egyes vállalatról, üzletről vagy keresetről külön vallomást adni. — Azok az adókötelesek, kik segédekkel dolgoznak, tartoznak a vállomáshoz segédmunkásaik jegyzékét csatolni, mely jegyzékbe a segédek nevei, az üzletbe vagy foglalkozásba belépésük ideje, havi, vagy évi fizetésük pontosan kiteendő. — Az adózó, aki az adókötelezettek és adótárgyak összeírása után lép a III. osztályu keresetadókötelesek sorába, adóköteles üzletének megnyitása napjától számított két hónap alatt köteles vallomást adni. — A III. osztályu kereseti adó alá eső jövedelemnek bevallására, valamint az üzletben alkalmazott segédek bejegyzésére szolgáló űrlapok az adózónak a városi adóhivatal által ingyen szolgáltatnak ki. — A bevalló az űrlap egyes rovatait kitölteni s annak bizonyításul, hogy az adatokat saját tudásához képest pontosan és lelkiismeretesen közölte, eskü helyett polgári becsületszava zálogul: nevét, valamint a bevallás napját és helyét aláírni köteles. — Az adózók, kik üzletüket, vállalatukat, keresetüket vagy jövedelemforrásukat az államkincstár megrövidítésére irányított szándékból az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alkalmával akár szóval, akár írásban valótlanul mondják be vagy eltitkolják, avagy vallomásukat bizonyíthatólag hamisított adatokra alapítják, az adótárgynak egészben vagy részben történt eltitkolásával elkövetett jövedéki kihágás miatt büntetendők. — A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek igazgatóságának és felügyelő-bizottságának tagjai, a jelenléti jegyekért járó összegekre nézve, valamint ily vállalatok és egyletek ügynökei ügynöki díjakra nézve vallomást adni nem tartoznak. Ezeket az összegeket az illető vállalatok és egyletek kötelesek bevallani, illetve kimutatni.

Halálos esés. Ujantárvölgy közelében u. n. Császárpatakon lakó *Icsik János* f. hó 10-én valószínűleg kissé beborozott állapotban ment baza a tanyájáról. Egy meredek, sikos uton elcsuszott, s lezuhant és ott találták halva. Gyanus volt az eset, s bejelentették a kir. ügyészségnek, mely a bonczolást elrendelte. A bonczolás f. hó 13-ikán megejtetett, s megállapított, hogy *Icsik* természetes halállal halt meg.

Elverték a cigányok. *Gyurgyik Pál* egy részeges, verekedő ember, ki a seregben lakik, s minduntalan baja van az ottani cigányokkal, f. hó 15-én bizonyára ittas állapotban összeveszett *Dombi Pállal* és néhány társával. Ezek aztán nekiestek és fadarabokkal úgy elverték, hogy be kellett szállítani *Gyurgyikot* a kórházba.

Esküdtek kisorsolása. F. hó 12-ikén ment végbe a helybeli kir. törvényszéknél *Kolbay Sándor* elnöklésével a február hó 3—4-én tartandó esküdtszéki ciklusra a rendes és pótesküdtök kisorsolása. Kisorsoltattak: *Járossy Mihály*, *Uthy Antal*, dr. *Weinberger Rezső*, dr. *Fenyő Antal*, *Mölczer Gyula*, *Marton István*, ifj. *László János*, *Varga Antal*, *Turóczy Miklós*, *V. Oros János*, id. *Rábely Miklós*, *P. Bőd János*, *Kemény Lajos*, *Banczik Sámuel*, *Vietórisz Gyula*, *Tigerman Adolf*, *Bobok Tivadar*, *Gubcsó János*, *Fábián Vilmos*, *Káposztás József*, idb. *Andrik András*, *Lőrincz István*, *Zajdó László*, *Szoyka Pál*, *Csoma Gusztáv*, *Kovács András*, *Szabó Kálmán*, *Ruszkay Gyula*, *Simon István*, dr. *Baksay Dezső* rendes és *Dickmann Dezső*, *Angyal László*, *Remenyik Sámuel*, *Weisz Manó*, *Gondkievits Ferencz*, *Dusek András*, *Horváth György*, *Ibos János*, *Derekas János*, *Róth Géza* póttagok. Első napon 3-án a szándékos emberöléssel vádolt *Treffend Jánosné*, második napon a szándékos emberöléssel vádolt *Jáchim János* és *Jáchim Pál* ügyében fog ítélni az esküdtbíró.

Főpásztori körlevelek. Megjelent *Balás Lajos* roznói püspök XV. és XVI. számú főpásztori körlevele. Az elsőben római határozatok közöl a kanadai latin és görög szertartásu püspökökre vonatkozólag. A magyar részben miniszteri leirat olvasható a gyöngye elméjük védkötelezettsége tárgyában; egy másik pedig arra vonatkozólag, hogy a telekezeti tanítóknak fizetését, lakpénzét bizonyos fokig megjavíthatják és családi pótlékot is adhatnak az iskolafenntartók a meglévő államségélyből. Egy miniszteri döntvényt is olvasunk kegyuri kérdésben. Sürgeti az iskolai szorgalmi idő betartását és a dologi tandíjpótló államségélyeknek iskolai célokra fordítását. Nehány egyházirodalmi és közhasznú könyvet ajánl. Jelenti, hogy *Jolsvay János*, az egyházmegye legidősebb papja, nyugalmazott lelkész, 84 éves korában meghalt. *Ridilla József* sőregi plébános, a várgedei kerület rendes alesperese lett. *Ferencz Ferencz* a roznói kath. főgimn. helyettes tanára, rendes tanári kinevezést nyert. A másik körlevélben a „Ker. Szeretet Orsz. Gyermekvédő Művét” ajánlja különös pártfogásba. *Marsó Géza* preláts kanonok 5000 koronára emelte a papi nyugdíjsegítő egyesület javára tett alapítványát. Ajánl egy vallásos naptárt s az „Orsz. Állatvédő Egyesület” gyermek-naptárát.

Az 1914-ik évi I. számú körlevélben az egyházmegyei nyugdíjalap javára az eltörölt ünnepeken végzendő misékről intézkedik; továbbá az újévi üdvözlőket megköszöni. Az 1914. évi büjti fegyelmet megszabja s az egyházmegyei naptár szétküldését jelzi. A papi zsolozsmára nézve egyes kisebb változásokat közöl. A lelkési korpótlékok ügyében egyes intézkedésekről tudósít. Jelenti, hogy *Selmeczbányán* templomberendezési műintézet létesült. A párbírszedésnél új súlymérték használatát rendeli el. Hirdeti, hogy kántortanítói állásokra nők is alkalmazhatók. Az anyakönyvvezetésre és az iskolák fejlesztésére nézve intézkedik, valamint az egyházi erdők eladása tárgyában utasítást ad. Szegényalapok kamatainak szétosztását jelenti. Egyes kisebb ügyeket sürget és személyi változásokról értesít.

Baleset a fegyverrel. *Danyik András* bugyikfalai szabósegéd f. hó 11-ikén a városból hazafelé ment gyalogosan, s *Pokorágyon* egy kutya támadta meg. Revolverét rántotta elő zsebéből a fiatal ember, s rá akart löni a kutyára, de elcsuszott, s esés közben elsült a fegyver, a löveg bal kezébe hatolt. A súlyosan sérültet a kórházban ápolják.

Felsőbalogi vásár. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi miniszter megengedte, miszerint *Felsőbalog* községben az 1914. évi április hó 5—6-ra és november hó 15—16-ra eső országos kirakó és állatvásár az 1914. évben kivételesen április hó 6—7-én, illetve november hó 16—17-én tartassék meg.

Rimakovai vásár. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi m. kir. miniszter megengedte, hogy *Rimakován* községben az 1914. évi július hó 5—6-ra eső országos kirakó és állatvásár az 1914. évben kivételen július hó 6—7-én tartassék meg.

Klenóczi vásár. A miskolczi Kereskedelemi és Iparkamara értesíti az érdekelteket, hogy kereskedelemügyi miniszter megengedte, miszerint Klenócz községben az 1914. évi július 16 ára eső országos vásár az 1914. évben kivételesen július hó 27-én tartassék meg.

CSARNOK.

Audiencián.

(Elrebegi egy diurnista.)

Miniszter ur, szépen kérem,
Emelje fel napibérem;
Ebbe' a nagy drágaságba'
Koplatnom kell hónapszámra.

Vasárnap és ünnepponon
Az irodában dolgozom;
Isten a megmondhatója,
Ebédelni mi' jó volna!

Már ki sem tudom találni,
Számát mire kell használni, —
Mért is ad torkot az Isten,
Ha lenyelni valóm nincsen?!

Aztán lakásra sem telik,
Házbért vízdíjjal terhelik;
A gazdám sokszor azt mondja,
Hogy a czókmókom kidobja!

Czipóm rongyos, ruhám foltos,
Nem ad hitelbe a boltos, —
Ingemről nem is beszélek,
Hisz' papirmachét cserélek!

Bizony, szomorú a sorsom,
Kiaszott már gyomrom, torkom;
Ha valaki reám bámul,
Stande-péde ott elájul.

Nehogy kitömjének végre
A muzeumunk részére:
Kegyelmes uramat kérem,
Emelje fel napibérem!

Paal Gyula.

Harang a ködben.

Irta: TELEK A SÁNDOR.

Csaba nehéz, elborult homlokkal fogott munkájához. Valami névtelen nyugtalanság ette belé magát s rága, furódott beljebb, mindig beljebb, mint az élőfában a bogár, hogy sokok apró fiának helyet készítsen odabent. . . . S valóban, mintha a nyugtalanság is száz meg száz fiat szült volna lelkében, egyre szaporodott, egyre nőtt, egyre erősebben támadta, hogy ledöntse, mint a viharral daczoló fát a nyomorult parányok kitartó, őrlő munkája.

Rossz álma volt s nehéz balsejtelmek gyötörték. Bárhova tekintett, két esengő megtörtényü szem követte, tele vágygyal, fájdalommal; tele egy halódó léleknek az életért való rajongásával s mégis megnyugvással a halálban. . .

Mögötte másik két szemet is látott. Tétova, fáradt tekintetet, miben néha valami elfojtott tűz zsarátokká villan fel: a szenvedés, a harag és a megtorlás; de nyomban szelid nyugalomba meríti a megbocsátás égi harmata s a tűz elszunnyad örökre, békén. . . S az a szempár is hívólag tekint reá, mintha mondaná: jer, vidd el, a mi a tiéd, a mit én nem birtam megtartani; hiába vívtam érte vércsatát a léttel; hiába adtam neki a lelkem és a testem; hiába akartam különb lenni a szemében minden embernél és nálad is. Hiába! Most jöjj, vidd el a szép fehér testét, a lelke úgy is a tied volt régen, régen. . . Ő maga mondja, mikor lázas álmában beszél; téged hív, nevedet esdi s te nem vagy itt s mikor felnyitja szép fáradt szemét olyan szemrehányóan, olyan fájdalmasan esdve tekint reám. S én nem tudom megvigasztalni, én nem tudom meggyógyítani. Jöjj, vidd el, gyógyítsd meg és legyetek boldogok, nagyon-nagyon boldogok! Ha ti nem tudtok feledni, majd megtanulok én. Már nem haragszom rátok, már nem dobok átkot az égre. Megnyugszom gyarlóságunk okozta sorsomban s ha viruló orcával látnálak benneteket, talán kárpótolva lennék, mert azt mondhatnám: ime két ember, a kit én tettem boldoggá. Oh mert olyan jó érzés valakinek örömet szerezni, valakit boldoggá tenni. S nem fájna, ha akkor a szívem ketté szakadna az elveszett boldogság láttán és nem átkoználak benneteket soha, soha. . . Hiszen engem is bol-

dogított s én most azt is megköszönöm neki, mert nélküle sohasem ösmertem volna azt az üdvözítő érzést, minek fájdalma is gyönyör. S ez a fájdalom mindnyájunkat megkönyörkezett; tudom te is sokat szenvedtél, hogy őt elérd. Most eléred. A szenvedés megtisztít s ti már megtisztultatok, már nincsen bűnök. Jöjj vidd el, vidd el. . .

A két szem mindenütt ott esengett s Csaba nem birt szabadulni tőle. A munka kiesett kezéből s tekintete fájón, tétován révedt maga elé az asztalra, hol egy felbontatlan levél feküdt, mit előbb hozott a posta, mit nem mert felbontani. A kusza betűk mindenikében azt az esengő szemet látta s azt a felkiáltást: vidd el, vidd el!

Reszkető ujjakkal tépte fel a borítékot s az asztalba kellett fogódznia, hogy le ne forduljon a székről. „Vidd el, vidd el!” könyörgött a levél. „Csak téged hív, csak téged vár. Nem akarom, hogy lehulljon; akarom, hogy éljen, hogy viruló üde legyen, mint a harmatos tavasz, mosolygó mint a májusi napsugár és dalos, mint nem régen még, mikor te láttad, mikor te hozzád akart menni s én nem engedtem. . . Jaj, miért nem engedtem, mikor olyan nagyon szeretted és szeret! Tudom, még te is szereted. Majd én is szeretem. De már csak messziről, csak gyógyítsd meg, csak szeresd. . .”

S Csaba felriadt; szédülten futott az állomásra, s futott, robogott, vitte a vonat a kis városka felé, hol egy beteg asszony várta, aki a barátja felesége, aki néki mindene volt, akit most átenged neki a kétségbeesés tátongó ürje felett bolyongó barátja, csak hogy megmentse, hogy aztán még egyszer ő is megcsókolhassa fehér kezét, mint azelőtt mások tették, akik úgy tisztelték, mint ő akarja tisztelni, aki az ura volt, s a ki azután senkije lesz többé soha, soha. . .

S Csaba futott, futott; nem bánta, hogy a szél szemébe vágja az esőt, nem látta, hogy mindenki utána fordul. Csak azt a fehér szenvedő arcot látta, mely ő érte tonnyadt el a mély vágyakozásban, melyet most átengednek neki, hogy gyógyítsa meg és legyen az övé mindig, örökké.

Hiszen úgy is az övé volt. Évekkel azelőtt egy tavaszi lehellet csókja, a hajnali virágillat s a levegőben szálló pacsirta dala volt a szer-tartás néma esküjükhöz, mit egy hosszú, mély tekintettel fogadtak egymásnak Isten templomában: a szabad ég alatt. Edit már akkor asszony volt. De Csabára nézve megmaradt féhéren az álmok asszonyának s Csaba várt reá mint egy eljövendőre, mint egy szentire, ki üdvösséget, békét hoz egy egész világnak: az ő világának. S ő minden tavaszon kiment arra a helyre halgatni a pacsirtát; belélegzeni azt az illatot, mitől olyan magasztos érzések takadnak az ember lelkében. Érzések, mik uralják a világot fennállása óta, mit ösmert már az erdő lakó ember, állat is, mit ösmerni fog az étherré finomult lélek millió és millió év multán is, mert azon épül a világ; s ha az az érzés kihál, minden ami él, aminek köze van a föld uralásához, az élethez, a célhoz, el fog mulni. Ez az érzés: a szerelem.

S Edithet karján hordta a hatalmas érzés s mert nem teremthetett általa és vele, pusztítani kezdte. A végtelen vágy felemésztette s lassan lefonnyadtak arcának rózsái az egyre lobogó tűz, az egyre növekvő hévtől, mi lelkéből áradt, s nem talált kifelé utat magának. Most ott fekszik gyűrött párnái között, mint egy letépett fehér krizanteum, mit szeszélyes kéz elválasztott az éltető rögtől. Acsád, a férje egy karszékre roskadva számlálja a perczeket, várva az időt, mikor számítása szerint Csabának meg kelle érkeznie. S Csaba nem hagyta várni. Tétova léptekkel imbolygott be, könyörgő tekintetet vetve Acsádra és Edithre is. Acsád az ágyra fordítá fáradt tekintetét s szinte magának suttogá: vidd el, vidd el. . . S Csaba nem felelt. Odarokadt az ágy mellé s fuldokolva ejté könnyét a paplan redői közé az Edith kezére s az fáradtan mosolyogva csókolta neki a haját, a lecsuklott büszke fejét, mit olyan daczosan hordott máskor, mi most ott nyög letörve a fájdalomtól, a nemeslelkűség által. Csaba sirt s a leszálló alkony csendesen, óva teregette felettük barna szárnyát, mint zivatar időben a madár reszkető fiókái felett —

Reggeli „Ave Mária“-ra ködben ébredt a közeli kolostor harangja. Hangja, mint egy mély sóhajítás bolyongott a házak között be kopogtatva minden ablakon, minden sziven. S e szívek megnyitak s a lélek felszállt, ahová elme fel nem ér, a mindenség végtelenébe, a hounét aztán megtisztulva tér ismét a földre: hogy szenvedéseit békén hordja tovább, míg elér állomásának határkövéhez, hol aztán fejét lehajtván, békén pihen az utazó. . .

Odakin esendesen szürkült. Acsád a beteg szobája felé vánszorgott, hogy utolsó Istenhoz-zádot mondjon azoknak, akik neki minden voltak, akiket most önként fog elveszteni, csak azért, hogy azt, aki tőle megvonta a boldogságot ő boldoggá tegye. A reggeli harang édesbus szava megnyugtatta, s talán már nem is fájt neki semmi, csak a behegedt seb alatt égett még egy kicsit. . . Nem fájt, csak a gondolatai voltak kissé kuszák s a szemén ült valami köd, mit nem tudott áttörni tekintetével. . . A szobába be sem ment, csak a küszöbről susogta halkan: Isten, Isten veletek! S a szoba tompán kongott reá. Azok bent aludtak mélyen. . . s odakünn a ködben sirt, sirt a harang s az ablakot sikoltva verdeste a ködben egy bagoly. . .

Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

házi-kenyér sütődét

nyitottam s úgy mint azelőtt, most is az a fő-törekvésem, hogy a T. fogyasztó közönséget állandóan friss és jó ízű házi-kenyérrel láthassam el.

Fehér kenyér kilója . . . 32 fillér.

Fél-barna kenyér kilója . 28 fillér.

Elárusító helyek: a Deák Ferencz utczában Králik-féle házban és állandóan a piacon.

Kiváló tisztelettel:

Császár Pál.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Rimaszombat és Vidéke Jótékony Nőegyesülete a rimatamásfalvi eselédképző helyiségeknek új építésére és átalakítására s az ezzel kapcsolatos összes munkálatok biztosítására zárt, írásbeli ajánlati versenyt hirdet.

A tervek, költségvetés és a munkák végrehajtására vonatkozó összes feltételek naponként délelőtt 10 és délután 4 órák között **Samarjay Jánosné** egyesületi elnöknel tekinthetők meg.

Az ajánlatok benyújtásához megkívánt költségvetés másolat ugyanitt kapható, ezen tüntendő fel azon százalékos engedmény, illetve felülfizetés és az ezek alapján kiszámított végösszeg, amely mellett az ajánlattevő az összes munkálatok elvégzésére vállalkozik. A munkálatokra az állami munkálatokra megállapított általános és részletes építési feltételek érvényesek s az ajánlat szövegének tartalmaznia kell azon kijelentést is, hogy az ajánlattevő e feltételeket, valamint az egyéb e munkálatra megállapított feltételeket ismeri és magát azoknak aláveti.

A zárt írásbeli ajánlatok 1914. január hó 28-ikának déli 12 órájáig nyújtandók be Samarjay Jánosné elnöknel. a hol azok még az nap fel fognak bontatni, a kitűzött időn túl érkező ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok felett a döntés azoknak felülvizsgálata után legkésőbb januárius hó végéig meg fog történni, de a vezetőség fentartja magának azt a jogot, hogy az ajánlatok között a végösszegre tekintet nélkül szabadon választhasson, vagy esetleg valamennyi ajánlatot visszautasíthassa.

Az ajánlattevőkre ajánlataik a benyújtás időpontjától kezdve azonnal kötelezők, az egyesületre nézve azonban az csak a versenyárgyalás eredményének a választmány által való elfogadása után kötelező.

Rimaszombat, 1914. januárius 8.

Meghívó.

A „Putnoki Hitelbank“ részv.-társ.
(egyesülve a Putnoki Takarékpénztár részvénytársasággal)
a f. évi február 5-én d. e. 10 órakor
saját helyiségében tartja

X. évi rendes közgyűlését,

a melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak.

Putnok, 1914. január 15.

Az igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés felolvasása.
2. Zárszámadások előterjesztése és jóváhagyása feletti határozathozatal.
3. Nyereség felosztása feletti intézkedés.
4. A felmentvények megadása.

Tudomásul. 10. §. Közgyűlésen jogervényes határozat hozatalára legalább 15 részvényes tagnak — kik a részvények egy nyolczadát képviselik — jelenléte szükséges. Ha annyi részvényes jelen nincs, 8 nap alatt az új közgyűlés összehívásának meg kell történnie. Ily közgyűlésben az elébb határozatképtelen közgyűlés tárgyai fölött a megjelent részvényesek a személyek és részvények számára való tekintet nélkül határozhatnak.

A közgyűlésen szavazati joggal csak azon részvényes bír, ki részvényeit legalább 14 nappal a közgyűlés előtt, a társaság könyveibe nevére iratta. Ily részvények minden egyes öt tulajdonjogilag illető részvény után egy szavazattal bír és szavazatát meghatalmazott részvényes által is gyakorolhatja, mindazonáltal egy részvényes 100 szavazatnál többet sem saját személyében, sem meghatalmazotti minőségben, sem együttesen e két minőségben nem bír. Házastársak egymást, vagy szülők gyermekeket és viszont akkor is képviselhetik, ha nem részvényesek.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált számadások az intézet helyiségében kifüggesztve lévén, ott megtekinthetők.

Meghívó.

A Nagyrőczei Takarékpénztár R.-T.
1914. február hó 2-án d. e. 10 órakor
saját helyiségében tartja

évi rendes közgyűlését,

melyre a t. részvényesek tisztelettel meghívottnak. *)

A közgyűlés tárgya:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése az intézet állásáról.
2. Mérleg jóváhagyása s ennek alapján az igazgatóság és felügyelő-bizottság fölmentése.
3. Az osztalék megállapítása.
4. Szabályszerinti indítványok.

*) Megjegyzendő, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében a közgyűlésen szavazati jogát csak azon részvényes gyakorolhatja, ki részvényeit a még le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlés időpontját megelőzőleg az intézet pénztári helyiségében, vagy más bejegyzett pénztárnál letéteményezi s az erről szóló igazolványt felmutatja.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált zárszámadás, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a közgyűlés előtt 8 nappal az intézet hivatalos helyiségében (9—12 ig) az érdekeltek által megtekinthetők.

Nagyrőcze, 1914. január hó 10.

Az igazgatóság.

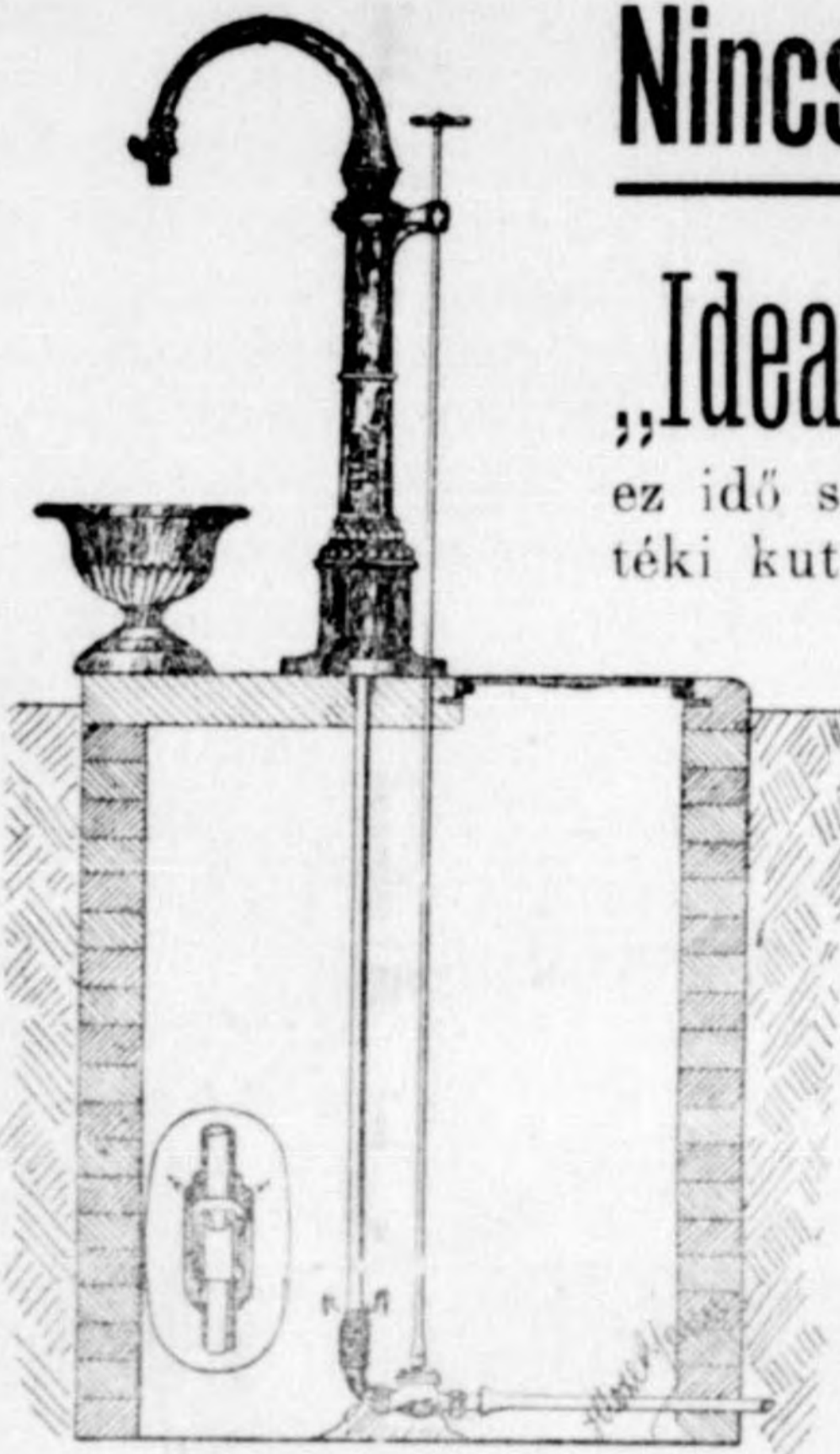
Értesítés.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a jó hírnévnek örvendő

„HUNGÁRIA“ szállodát, éttermet és kávéházat

Rimaszombatban megvettem és annak vezetését még e hó folyamán átveszem. — Amidőn arról óhajtom biztosítani a nagyérdemű vendégeket, hogy főtörekvésem szakadatlanul oda fog irányulni, miszerint évtizedeken át szerzett szakismeretem segítségével úgy **kitünő konyha**, mint **elsőrendű italok** és **előzékeny kiszolgálással** az előző tulajdonosba helyezett bizalmat minden tekintetben elnyerjem, kérem minél számosabb nagybecsű látogatását és maradtam, magamat a nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva, kitünő tisztelettel:

Márkus Samu, Budapest.

Nincs befagyás!

Nincs befagyás!

„Ideal“ fagymentes vízvezetéki udvari kút

ez idő szerint a legtökéletesebb nyomást bíró fagymentes vízvezetéki kút. — **Előnyei:** mindig friss vizet közvetlenül a vezeték-ből szolgáltat. — Nincs befagyás a legkeményebb hidegnél sem. — Vízvétel után a kút csövében maradt víz, szabadalmazott „IDEAL“ szelepemen kifolyik s így nincs a kifolyóban víz, nincs ami befagyjon. — Nagy tartósság, semminemű kopásnak kitéve nincs, mivel teljesen fémből készül. — Olcsóságánál fogva mindenki beszerezheti. — Nagy kivitel az ország minden részében. — **Egyedül kapható** helyben kizárólag a feltalálónál **Hlozek János** vízvezeték- és csatornázási vállalkozónál. — Tervet és költségvetést díjtalanul készítenek. Teljes tisztelettel: 19—*

Hlozek János, épület-, műlakatos- és vízvezetéki vállalkozó.

Könyv bekötéseket

a legrövidebb idő alatt izléses-
:: sen, jutányos áron eszközöl ::

Rábely Miklós és Fia könyvkötészete
RIMASZOMBAT, Erzsébet-tér 9.
KASZINÓ-ÉPÜLET.

Tanulóul

egy 13—14 éves fiú — ki magyarul helyesen írni és kifogástalanul olvasni tud, **nyomdásztanulóul**; továbbá egy másik 13—14 éves fiú — ki írni és olvasni tud — **könyvkötőtanulóul** felfogadtatik id. **Rábely Miklós és Fia** rimaszombati könyvnyomdájába és könyvkötészetébe.

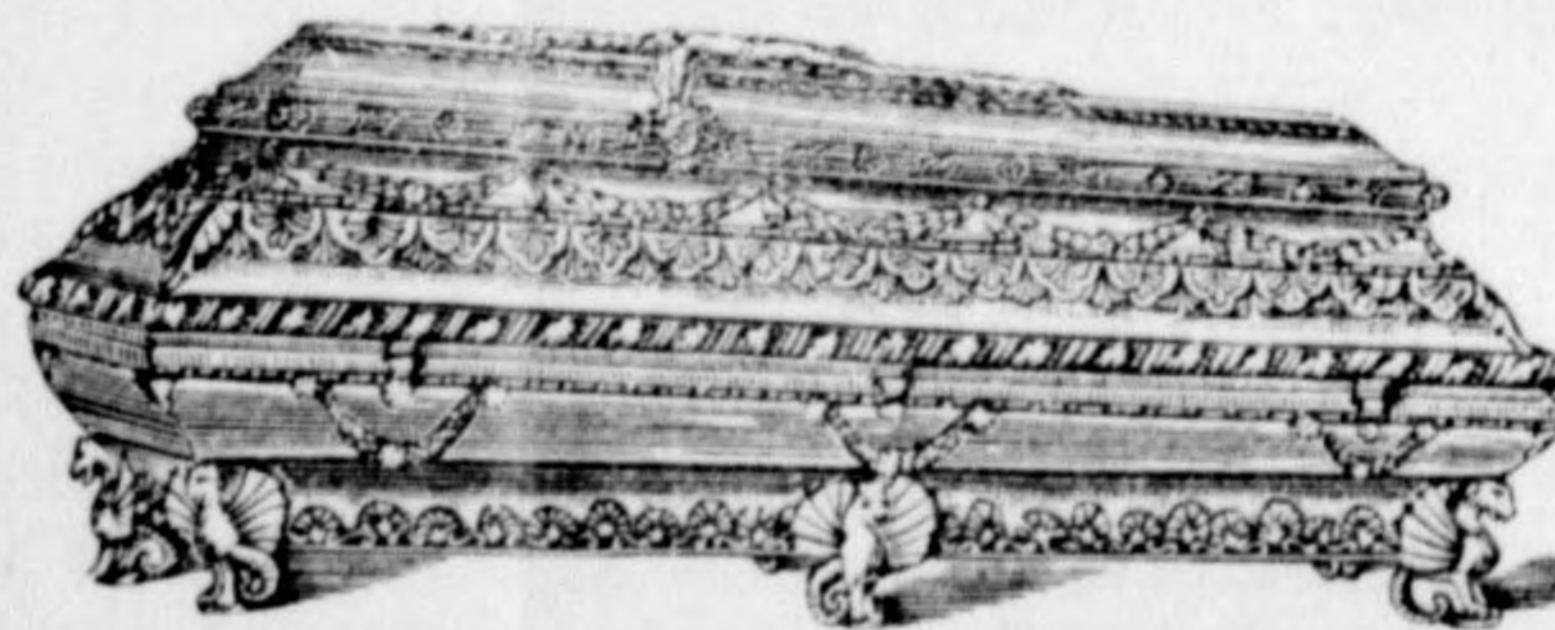
ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

11—*

TEMETKEZÉSI VÁLLALATA

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szives tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle temetkezési vállalat a **Deák Ferencz-ut.**

„ZSUFFA“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindenféle **érc- és fakoporsókból**,

valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekkel, minélfogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen diszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom. — A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.